

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander RuttKay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

Obr. 115: Uh. Hradiště, U Reduty Str. Druhotně užitě ostění renesančního okna s otvory pro mříže ve vnější hradební zdi (V profil). *Abb. 115: Sekundäranwendung der Umarmelung des Renaissancefensters mit den Löchern für ein Gitterwerk in der äußeren Stadtmauer (o. Profil).*

byly datovány radiokarbonovou metodou velmi hluboko, do období 650 ± 130 let, a autoři výzkumu se přiklonili k jejich středohradištnímu či ještě většímu stáří (Snášil, Procházka 1979–1980). Tyto závěry jsou ale v přímém rozporu s nově zachycenými situacemi a nálezy, které zde vylučují středověké či dokonce středohradištní osídlení, popř. opevnění, neboť v tomto prostoru již byly sledovány renesanční a mladší fortifikační prvky rozšiřující se sídliště. Zdivo, které se zde podařilo zachytit, patřilo patrně předsunutému polygonálnímu či obloukovitému útvaru hradeb, které je v tomto prostoru zachyceno na veduté města z 20. let 18. století. Nicméně starší z městských vedut, z roku 1670, zde nezachycuje žádnou, z linie hradeb předsunutou stavbu. Stavebně historický průzkum zdiva však domněnku o fortifikační funkci také naznačil (ústní sdělení Jana Štětiny z NPÚ Kroměříž). Vedle zdiva věže či věžice zachytil výzkum v prostoru Komenského náměstí i další novověký kamenný předzáklad, destrukci kamenného základu a z cihel stavěný objekt. Dřevěné fortifikační prvky z tohoto prostoru (strojově? opracované kůly) neprovázely žádný datující materiál, byly proto podrobeny dendrochronologické analýze laboratoří v Mikulčicích. Jejich datování bylo negativně ovlivněno absencí podkorních letokruhů či bělového dřeva, proto je jen rámcově a ukazuje na polovinu 15. století. Analogicky opracované kusy z nálezů ze Starého Města byly datovány do druhé poloviny 15. století.

V prostoru křižovatky ulic Svatováclavská a Kollárova bylo v souladu s předpokladem znovu zachyceno zdivo bastionu sv. Josefa (k tomu již výzkum ve dvorním traktu blízké Komerční banky v roce 2000).

V souvislosti s opravou páteřní kanalizační sítě došlo také k rekonstrukci šachet na ulici Jana Lucemburského, p. č. 102. Při opravách se podařilo zachytit především stratigrafickou situaci novověkých a středověkých vrstev. Výkop nejnižnější ze šachet (situované k nároží Galerie

Slováckého muzea) zachytil torzo kamenné hradeby (maximální zachycený rozměr 50×50 cm).

Dana Menoušková

Literatura

- Czibulka, J. F. J. 1859: Geschichte der königl. Stadt Hradisch in Mähren. Brno.
- Menoušková, D. 2007: Uherské Hradiště (Uherské Hradiště) Sojákova ul., Mariánské náměstí, Zelný trh, Protzkarova ul., náměstí T. G. Masaryka. *Přehled výzkumů* 48, 517–518.
- Menoušková, D. 2006: Archeologické doklady osídlení katastru Uherského Hradiště. *Slovácko* 2005, XLVII, 67–131.
- Menoušková, D. 2000: NZ 699/00 Kollárova ulice, Komerční banka. Uloženo v archivu Slováckého muzea.
- Snášil, R., Procházka, R. 1979–1980: NZ 51/95 Hradební, Klub kultury tzv. Ledovec. Uloženo v archivu Slováckého muzea.
- Snášil, R., Procházka, R. 1981: NZ 218/95 Kollárova ul., ul. 9. května, Komenského nám., Sady československo-sovětského přátelství, Nádražní ulice, náměstí K. Gottwalda. Uloženo v archivu Slováckého muzea.
- Vitula, P. 1997: Uherské Hradiště (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 1993, 254–256.

Resumé

Uherské Hradiště (Bez. Uherské Hradiště). Františkánská Strasse – Mehrzweckhaus (Parzelle Nr. 186/2, 186/3, 186/4 und 653/28). Burgwallzeit, Mittelalter, Neuzeit. Stadt, Siedlungsschichten, Holzkonstruktionsteile. Rettungsgrabung.

T. G. Masaryk Platz, U Reduty Strasse, Komenského Platz, Svatováclavská Strasse und J. Lucemburského Strasse. Rekonstruktion der Kanalisation – II. Etappe. (Parzelle Nr. 653/23, 653/36, 653/37, 653/38, 102). Mittlere Burgwallzeit, Mittelalter, Neuzeit. Stadt, Siedlungsschichten, Stadtmauern. Rettungsgrabung.

UNIČOV (OKR. OLMOUC)

Školní ulice, p. č. 2574. Středověk, novověk. Město, sídlištní vrstvy. Záchranný výzkum.

V červnu 2007 proběhl záchranný výzkum vyvolaný stavbou rodinného domu ve Školní ulici v historickém jádru Uničova. Místo nálezů je na mapě ZM ČR 1:10 000, list 14 – 44 – 17, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. – 392:320 mm, 393:319 mm, 392:318 mm, 393:317 mm. Ve výkopu pro základy domu, hlubokém 1,10 m, byly dokumentovány dva profily. Podloží nebylo výkopem zachyceno. Nejstarší vrstvu s keramikou datovanou do 13. století překrývala požárová vrstva, dokládající zánik dřevohliněné stavby ve 14. století. Následně se ukládalo souvrství datované do konce 14.–15. století. Situaci překrývala další požárová vrstva, u které se nepodařilo získat datovací materiál. S největší pravděpodobností se jednalo o jeden z požárů, které město postihly

v 1. polovině 16. století. Následně došlo k navýšení terénu o 0,60 m vrstvami novověké stavební suti.

Ladislav Kaiser

Resumé

Uničov (Bez. Olomouc), Str. Školní. Mittelalter, Neuzeit. Stadt, Siedlungsschichten. Rettungsgrabung.

UNIČOV (OKR. OLMOUC)

Ulice Stromořadí, p. č. 173, 293, 166/5. Středověk, novověk. Město, sídlištní vrstvy. Záchraný výzkum.

V dubnu 2007 proběhl záchraný výzkum vyvolaný stavbou rodinného domu v ulici Stromořadí, p. č. 173, 293, 166/5. Místo nálezů je na mapě ZM ČR 1: 10 000, list 14 – 44 – 17, v souřadnicích Z s. č.: J s. č. – 436:335 mm, 437:334 mm, 436:333 mm, 437:332 mm. Ve výkopu pro severní a západní fundament budoucího domu o hloubce 0,90 m byla dokumentována až 0,40 m mocná vrstva prachové jílovité hlíny s obsahem keramiky ze 13. století. Do popisované vrstvy byl zahlouben objekt s plochým dnem, který byl dokumentován pouze částečně a pokračoval mimo zkoumanou plochu. V jeho výplni byla keramika ze 14. století.

Novověké aktivity jsou doloženy především torzem zdi, ke které přiléhala odpadní jámka. V jejím zásypu se nacházela rolnička a průmyslově vyráběná keramika, odpovídající 2. polovině 19. století.

Ladislav Kaiser

Resumé

Uničov (Bez. Olomouc), Str. Stromořadí. Mittelalter, Neuzeit. Stadt, Siedlungsschichten. Rettungsgrabung.

VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ (K. Ú. VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, OKR. VSETÍN)

Zámek, p. č. 153, 152, 148, 154, 155, 157, 158, 151/2, 194/15, 194. Novověk. Zámek. Záchraný výzkum.

V souvislosti se stavbou "Revitalizace zadního nádvoří zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí" probíhal na p. č. 153, 152, 148, 154, 155, 157, 158, 151/2, 194/15 a 194 od 21. února do 7. listopadu 2007 záchraný archeologický výzkum.

Město leží na soutoku Rožnovské a Vsetínské Bečvy v Podbeskydské pahorkatině, v nadmořské výšce 304–308 m. Zkoumaná lokalita se nachází na výrazném návrší na levém břehu řeky Bečvy, západně od historického jádra Valašského Meziříčí.

Výzkum byl prováděn formou odborného dohledu nad výkopovými pracemi, a to zejména v prostoru kolem domu č. p. 30 a bývalé zámecké kaple, která je situována za západním křídlem zámku Kinských. Výkopy pro inženýrské sítě většinou porušily vrstvy recentních

a novověkých navážek. Přitom bylo odhaleno několik architektonických článků a fragmentů keramiky, vše datováno do období novověku. Výkop odkryl také zeď mezi kaplí a domem č. p. 30. Tato zeď vznikla zřejmě kolem roku 1855, kdy kaple začala sloužit jako ženská věznice. Pravděpodobně měla uzavřít volný prostor mezi kaplí a protějším domem. Snížením terénu byla západní stěna kaple obnažena až na základové zdivo. Taktéž v suterénu vedlejší budovy domu č. p. 30 proběhly výkopové práce při snižování podlahy až na základovou spáru. Analýza a dokumentace historických konstrukcí v suterénu osvětlila zajímavě řešené stavební úpravy suterénu, spočívající ve výstavbě tří pilířů v diagonální linii na půdorys stavby. Důvodem této úpravy byly statické problémy vyplývající s umístění stavby na svahu v souvislosti s její přestavbou.

Michal Cheben, Peter Kováčik, Martin Moník, Petra Veselá

Literatura

Kováčik, P. 2007: Valašské Meziříčí. Revitalizace zadního nádvoří zámku Žerotínů. Nálezová zpráva o provedení archeologického výzkumu. Nálezová zpráva č. 46/07 uložená v archivu Archaia Olomouc, o. p. s.

Resumé

Valašské Meziříčí, Schloss. Neuzeit. Schloss. Rettungsgrabung.

VÁVROVICE (K. Ú. VÁVROVICE, OKR. OPAVA)

„U palhanské cesty“, p. č. 390/7. Střední doba hradištní. Sídlištní. Záchraný výzkum.

Ve dnech 22. 5. až 3. 8. 2007 proběhla třetí etapa záchraného archeologického výzkumu při výstavbě průmyslové haly firmy Prestar (viz kap. Eneolit).

Kromě objektů patřících eneolitické kultuře kulovitých amfor byly zjištěny dva sídlištní objekty datované do střední doby hradištní. Keramický soubor obsahuje především fragmenty bezuchých hrnců s vně vyhnutým a seříznutým okrajem, vypálených do světle okrových až tmavě hnědých odstínů. Výzdobu představuje jednoduchá, vícenásobná či hřebenová vlnice, často kombinovaná se svazky horizontálních rýh. Objevuje se také hřebenový a jednotlivý vpich.

Jindřich Hlas

Resumé

Vávrovice (Bez. Opava), „U palhanecké cesty“. Mittlere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

VELATICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„Velatický Široký (Padělky, Široké, Zahrádky, Kouty), p. č. 2036/2, 2035/2, 2033/2, 2032/2, 2029/2, 2028/2,